

Europarlamenttivaalit 2009, ehdokasasettelu

Ehdokkaiden asettaminen europarlamenttivaaleissa 2009

Euroopan unionin 27 maassa toimitetaan Euroopan parlamentin jäsenten vaalit 4.-7.6.2009. Suomessa vaalipäivä on 7.6.2009. Ennakköänestys kotimaassa toimitetaan 27.-30.5. ja 1.-2.6.2009 ja ulkomailla 27.-30.5.2009. Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit) toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa valtion kansallisen vaalilainsäädännön mukaisesti, tämän lisäksi noudatetaan EU:n vaalisäädöksen määräyksiä. Parlamentiin valitaan viideksi vuodeksi vaalikaudelle 2009 - 2014 yhteensä 736 jäsentä, joista Suomen jäseniä 13.

Ehdokkaita Suomen europarlamenttivaaleissa voivat asettaa rekisteröidyt puolueet ja äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja ja valitsijayhdistykset yhteislistoja. Kukin puolue tai vaaliliitto voi asettaa enintään 20 ehdokasta, kaikki ehdokkaat asetetaan valtakunnallisesti koko maahan. Näitä vaaleja varten perustettiin yksi valitsijayhdistys.

Neljästätoista rekisteröidystä puolueesta kolmetoista puoluetta sekä yksi valitsijayhdistys asettivat ehdokkaita parlamenttivaaleihin (KTP ei asettanut ehdokkaita), yhteensä 241. Ehdokkaista oli miehiä 139 ja naisia 102. KOK, SDP ja VAS asettivat yhtä monta nais- ja miesehdokasta. Ehdokkaista naisemmistö on VIHR:llä, 11 naista ja 9 miestä. Muissa puolueissa ehdokkaiden enemmistö oli miehiä. Lain salliman enimmäismäärän (20) ehdokkaita asettivat kaikki ehdokkaita asettaneet puolueet. KD:n ja PS:n vaaliliitto asetti myös yhteensä 20 ehdokasta (kumpikin puolue 10 ehdokasta). SSP (Suomen senioripuolue) oli vuoden 2004 europarlamenttivaaleissa mukana nimellä EKA (Eläkeläiset Kansan Asialla) asettaen tuolloin 12 ehdokasta. IP (Itsenäisyyspuolue) ja STP (Suomen Työväenpuolue) osallistuivat näihin vaaleihin uusina puolueina, nykyinen IP vuonna 2004 nimellä VSL (Itsenäisyyspuolue Vapaan Suomen Liitto) ja nykyinen STP vuonna 2004 nimellä VEV (Vaihtoehtoväki) eivät osallistuneet edellisiin europarlamenttivaaleihin.

Näissä vaaleissa ehdokkaiden keski-ikä oli 48,2 vuotta, mikä on lähes kolme vuotta korkeampi kuin vuoden 2004 europarlamenttivaaleissa (45,6 vuotta). Alle 25-vuotiaita ehdokkaita on vain viisi, kun edellisissä europarlamenttivaaleissa alle 25-vuotiaita ehdokkaita oli vielä 23. Ehdokkaista on 50-vuotiaita tai sitä vanhempia yli puolet (121).

Ehdokkaiden lukumäärä sukupuolen mukaan puolueittain europarlamenttivaaleissa 2009

Ehdokkaat	Yht.	KOK	KESK	SDP	VIHR	VAS	RKP	KD	PS	SKP	SSP	IP	KA	STP	valitsija- yhd.
Yhteensä	241	20	20	20	20	20	20	10	10	20	20	20	20	20	1
Miehet	139	10	13	10	9	10	11	6	7	11	15	12	11	14	-
Naiset	102	10	7	10	11	10	9	4	3	9	5	8	9	6	1

Sisällys

Liitetaulukot	
Ehdokkaiden nimi ja numero puolueittain ja vaaliliittoittain europarlamenttivaaleissa 2009.....	4
Europarlamenttivaalit, laatuseloste.....	9

Liitetaulukot

Ehdokkaiden nimi ja numero puolueittain ja vaaliliitoittain europarlamenttivaaleissa 2009

		Numero
Puolue	Ehdokas	
KOK	Autto Heikki	42
	Itälä Ville	43
	Kauma Pia	44
	Kauppi Heikki	45
	Korhola Eija-Riitta	46
	Linnonmaa Anne	47
	Manninen Johanna	48
	Metsola Ukko	49
	Penttilä Risto E.J.	50
	Pietikäinen Sirpa	51
	Puhakka Joona	52
	Pöntinen Kai	53
	Railimo Riikka	54
	Sarvamaa Petri	55
	Siitonen Eva-Riitta	56
	Suomalainen Nina	57
	Tuori Jukka	58
	Ukkola Tuulikki	59
	Vatanen Ari	60
	Vikman Sofia	61
SDP	al Chibib Ahmed	162
	Alho Arja	163
	Almqvist Fredrik	164
	Bryggare Arto	165
	Can-Kurtakko Nesrin	166
	Hurskainen Sinikka	167
	Jaakonsaari Liisa	168
	Kiljunen Kimmo	169
	Korte Niko	170
	Lindborg Jenny	171
	Lindroos Kirsi	172
	Olin Kalevi	173
	Paananen Reijo	174
	Paasilinna Petra	175
	Petäkoski-Hult Tuula	176
	Repo Mitro	177
	Sievinen Jani	178
	Taipale Ilkka	179
	Taiveaho Satu	180
	Torsti Pilvi	181

		Numero
KESK	Aaltonen Helena	142
	Hautala Lasse	143
	Härmälä Esa	144
	Isoaho Juha	145
	Juhantalo Kauko	146
	Jätteenmäki Anneli	147
	Kaikkonen Antti	148
	Karjula Kyösti	149
	Korhonen Johanna	150
	Laukkanen Markku	151
	Manner Riikka	152
	Myllymäki Pekka	153
	Pirttilahti Arto	154
	Ranki Anna	155
	Reinikka Sami	156
	Salmi Jukka	157
	Takkula Hannu	158
	Tapaninen Timo	159
	Tornberg Helena	160
	Vanhanen Merja	161
VIHR	Aalto Touko	222
	Abu-Hanna Umayya	223
	Airto Mikko	224
	Bergh Flemming	225
	Cronberg Tarja	226
	Hassi Satu	227
	Hautala Heidi	228
	Holopainen Hanna	229
	Kari Emma	230
	Kasvi Jyrki	231
	Lawson Hellu Latékoé	232
	Moring Anna	233
	Mäntylä Aleksis	234
	Puoskari Mari	235
	Rantanen Elina	236
	Relander Jukka	237
	Räsänen Terhi	238
	Suoniemi Juhana	239
	Sumuvuori Johanna	240
	Toiviainen Pasi	241
VAS	Hartzell Saara	102
	Ismail Atik	103
	Kailo Kaarina	104
	Kumpumäki Veikko	105
	Kärkkäinen Jukka	106
	Lapintie Annika	107
	Lumberg Kirsti (Kiba)	108
	Mikkola Anna	109
	Pekonen Aino-Kaisa	110
	Piippolainen Vuokko	111
	Puhakka Sirpa	112
	Rajamäki Ari	113
	Ritänen Jarmo	114
	Sandberg Juha	115
	Saramo Jussi	116
	Sirnö Minna	117
	Suokas Kyösti	118
	Tiusanen Pentti	119
	Virta Sari	120
	Väätäinen Eero	121

		Numero
PS (vaaliliitto KD:n kanssa)	Elomaa Ritva (Kike)	192
	Havansi Erkki	193
	Heikkilä Lauri	194
	Mattila Pirkko	195
	Saarakkala Vesa-Matti	196
	Sankilampi Jaana	197
	Soini Timo	198
	Terho Sampo	199
	Virtanen Pertti (Velto)	200
	van Wonterghem Freddy	201
RKP	Ahlbeck Jarl	122
	Arnautovic Emina	123
	Backgren Ann-Sofi	124
	Bertills Anna	125
	Biaudet Tom	126
	Sandelin Silja Borgarsdóttir	127
	Eneh Oge	128
	af Enehjelm Nina	129
	Englund Greger	130
	Hagelstam Axel	131
	Haglund Carl	132
	Liljeström Christel	133
	Linde Bo	134
	Lundberg Britt	135
	Månsson Björn	136
	Ohlis Oscar	137
	Salonius-Pasternak Charly	138
	Storgård Päivi	139
	Torvalds Nils	140
	Wingren Patrick	141
KD (vaaliliitto PS:n kanssa)	Ahvenjärvi Sauli	182
	Essayah Sari	183
	Holmi Markku	184
	Hynynen Evelyn	185
	Jussila Jorma	186
	Kärkkäinen Kari	187
	Mantere Leena	188
	Riikonen Teuvo V.	189
	Snellman Mikael	190
	Soitu Kermen	191
SKP	Alhojärvi Lauri	62
	Era Hanna	63
	Hollo Taina	64
	Huldén Lena	65
	Kainulainen Aino	66
	Kare Aaro	67
	Kettunen Jonas	68
	Leander Esther	69
	Lievemaa Tommi	70
	Luomala Minna	71
	Muhonen Jarmo	72
	Oinas Katriina	73
	Peitsamo Kari	74
	Pitkä Tero	75
	Räikkä Laila	76
	Suonperä Arjo	77
	Toivanen Aapo	78
Tölkö Anna-Mili	79	
Vaskonen Martti	80	
Väisänen Juha-Pekka	81	

		Numero
SSP	Hölsä Matti	82
	Järvenpää Esko	83
	Karlsson Arja	84
	Kauppila Reijo	85
	Koivisto Jouni	86
	Kotala Raimo	87
	Lilius Ulla	88
	Mikkonen Urmas	89
	Mustakangas Maritta	90
	Nelimarkka Kaarlo	91
	Närvänen Paavo	92
	Padatsu Pekka	93
	Silván Heikki	94
	Vainionpää Raimo	95
	Vuori Markku	96
	Kujansuu Kauko	97
	Viitanen Juha	98
	Suominen Paavo	99
	Harju Minna	100
	Lamberg Marja	101
IP	Aalto Katri	202
	Henneken Markku	203
	Honkasalo Teppo	204
	Hämäläinen Teuvo	205
	Isoaho Mirjaleena	206
	Jansson Simo	207
	Kaikko Aarno	208
	Keskumäki Kai	209
	Kulmala Mikko	210
	Launokari Lea	211
	Mänttari Aune	212
	Nordling Harri	213
	Nygård Mauri	214
	Pesonen Antti	215
	Renvall Merja	216
	Savolainen Aili	217
	Tyynelä Sinikka	218
	Vaskela Jyrki	219
	Widell Jonathan	220
	Wiksten Lena	221
KA	Andonov Irina	2
	Havana Kaisu	3
	Kleemola Markus	4
	Lehtonen Maija	5
	Levänen Reino	6
	Makowski Adam	7
	Mehtälä Tauno	8
	Mether Christer	9
	Mäntykangas Ensio	10
	Natunen Veli-Pekka	11
	Palonen Keijo	12
	Palonen Leena	13
	Parkkinen Tiina	14
	Roivas Sirpa	15
	Savola Terttu	16
	Seppänen Eero	17
	Taina Niko	18
	Tervonen Henri	19
	Törrö Terhi	20
	Töyrylä Seija	21

		Numero
STP	Bäckman Johan	22
	Ekman Minna	23
	Hietanen Leena	24
	Kautto Hannu	25
	Koivisto Esko	26
	Koivula Risto	27
	Kyrönlähti-Keskivaara Rosa-Maria	28
	Lavikainen Juhani	29
	Muilu Jaakko	30
	Nevalainen Anna	31
	Ouarab Sami	32
	Paakkolanvaara Liisa	33
	Pietikäinen Wainö	34
	Rahikainen Janne	35
	Ruttonen Raimo	36
	Tanski Juhani	37
	Tiainen Pekka	38
	Typpö Heikki	39
	Wahrman Kalevi	40
	Valo Britt-Marie	41
Valitsijajhdistykset	Sulkakoski Liisa	242

Europarlamenttivaalit, laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä

Tilastokeskus tuottaa europarlamenttivaaleista viralliset tilastot, jotka sisältävät keskeiset tiedot ehdokkaista, valituista, äänioikeutetuista, äänestäneistä ja puolueiden kannatuksesta. Ennakkotiedot on julkaistu internetissä ensimmäisistä Suomessa järjestettävistä Europarlamenttivaaleista alkaen (1996), nämä tilastot ovat päivitetty vahvistetun tuloksen mukaisilla luvuilla. Europarlamenttivaalit-tilastosivulla on myös taulukoita tietokannoissa eli StatFin-palvelu, jossa vuodesta 2004 alkaen tiedot löytyvät myös äänestysalueittain.

1.2 Olennaiset käsitteet

Vaalitoimitus

Europarlamenttivaalit toimitetaan joka viides vuosi kaikissa jäsenmaissa. Euroopan parlamentti on ainoa kansainvälinen toimielin, jonka kansalaiset valitsevat suorilla vaaleilla. Vaalien käytännön järjestelyistä vastaavat kansalliset viranomaiset. Suomessa järjestäjänä on oikeusministeriö, joka vahvistaa ehdokkaat ja vaalituloksen. Suomessa europarlamenttivaalit toimitetaan kesäkuun 7 päivänä, sunnuntaina. Vaalit toimitetaan voimassa olevan vaalilain mukaisesti, tarkemmin Oikeusministeriön verkkosivuilla www.vaalit.fi (=> vaalilainsäädäntö) ja www.finlex.fi, vaalilaki (714/1998).

Vaalilainsäädäntö

Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit) toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisen vaalilainsäädännön mukaisesti. Tämän lisäksi noudatetaan EU:n vaalisäädöksen (vuodelta 1976) määräyksiä. Vuonna 1998 tehdyllä vaalilainsäädännön muutoksella koottiin kaikkia vaaleja koskevat säännökset yhteen lakiin, vaalilakiin (714/1998), joka tuli voimaan 8.10.1998.

Vaalien toimittamisen keskeiset periaatteet

Kaikki Suomen vaalit toimitetaan noudattaen seuraavia periaatteita:

- **Vaalit ovat välittömät.** Valitsijat (äänioikeutetut) äänestävät suoraan niitä henkilöitä, jotka he tahtovat saada valituiksi.
- **Vaalit ovat suhteelliset.** Suhteellisissa vaaleissa jokainen puolue (tai muu ryhmittymä) saa sen määrän valittuja edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmittymiin edellyttää (ei presidentinvaalit).
- **Vaalit ovat salaiset.** Vaalisalaisuudella tarkoitetaan, etteivät vaaliviranomaiset eivätkä muutkaan saa tietää, ketä äänestäjä on äänestänyt, vai onko hän jättänyt tyhjän äänestyslipun.
- **Vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus.** Yleisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että äänioikeus on riippuvainen vain sellaisista edellytyksistä, jotka kansalaisella yleensä on. Yhtäläisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus vaikuttaa vaalin tulokseen. Yleisissä vaaleissa kullakin on yksi ääni.
- **Kunkin äänestäjän on äänestettävä itse.** Äänioikeutta ei saa käyttää valtuusmiehen eli asiamiehen kautta.
- **Äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.**
- **Suomen vaalijärjestelmä on henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä,** jossa samalla yhdellä numerolla äänestetään sekä puoluetta että henkilöä (ei presidentinvaalit).

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Suomessa toimitettavissa europarlamenttiswaaleissa äänioikeutettu on:

1. asuinpaikkaan katsomatta jokainen Suomen kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja
2. muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa 51. päivänä ennen vaalipäivää, jollei hän ole menettänyt äänioikeuttaan siinä unionin jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on. Äänioikeuden edellytyksenä kuitenkin on, että henkilö ilmoittautuu äänioikeusrekisteriin Suomessa.

Äänioikeutettu saa samoissa europarlamenttivaaleissa äänestää vain yhdessä EU:n jäsenvaltiossa: joko kotivaltiossaan tai siinä valtiossa, jossa asuu (asuinvaltiossa).

Suomen kansalainen, joka on säädettyssä määräajassa ilmoittautunut äänestäjäksi jonkun toisen EU:n jäsenvaltion europarlamenttivaaleissa, ei ole äänioikeutettu Suomen europarlamenttivaaleissa.

Äänioikeutettu voi äänestää joko 1) ennakkoäänestysaikana tai 2) vaalipäivänä sunnuntaina.

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuudesta europarlamenttivaaleissa on voimassa, mitä vaalikelpoisuudesta eduskuntavaaleissa säädetään. Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi on siten

1. jokainen Suomen kansalainen, jolla on vaaleissa äänioikeus ja joka ei ole vajaavaltainen sekä
2. jokainen äänioikeutettu Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, joka on ilmoittautunut ja otettu äänioikeusrekisteriin Suomessa ja joka ei ole menettänyt vaalikelpoisuuttaan kotivaltionsa vaaleissa.

Euroopan parlamentin jäsenenä ei kuitenkaan voi olla:

1. valtioneuvoston jäsen;
2. Euroopan komission jäsen;
3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja;
4. Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen;
5. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen;
6. Euroopan oikeusasiamies;
7. Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsen;
8. alueiden komitean jäsen;
9. Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan tai pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsen;
10. Euroopan investointipankin johtokunnan tai hallintoneuvoston jäsen taikka Euroopan investointipankin henkilöstöön kuuluva;
11. Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö; ja
12. sellainen viran tai toimen haltija, joka perustuslain mukaan ei voi olla kansanedustajana.

Ehdokkaiden asettaminen

Ehdokkaita europarlamenttivaaleissa voivat asettaa

1. puolerekisterissä olevat puolueet sekä
2. äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset.

Asetetut ehdokkaat ovat ehdokkaina koko maassa. Kukin puolue voi asettaa enintään 20 ehdokasta. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja. Vaaliliittoja muodostaneiden puolueiden ehdokkaiden yhteismäärä saa kuitenkin enintään olla sama kuin yksittäisellä puolueella (eli 20). Kaikki ehdokkaat asetetaan valtakunnallisesti. Valitsijayhdistyksen yhden ehdokkaan asettamiseksi voi perustaa vähintään 2 000 äänioikeutettua henkilöä. Valitsijayhdistykset voivat muodostaa yhteislistan, jossa voi olla enintään 20 ehdokasta.

Helsingin vaalipiirilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, johon otetaan arvotussa järjestyksessä kaikkien puolueiden, valitsijayhdistysten ja yhteislistojen ehdokkaat. Jokaisesta ehdokkaasta on yhdistelmässä seuraavat tiedot: järjestysnumero (alkaen numerosta 2), nimi, kotikunta sekä arvo, ammatti tai toimi.

Edustajapaikat

Parlamentin paikkaluku on jaettu niin, että väkiluvultaan pienillä jäsenmailla on suhteellisesti enemmän paikkoja kuin suurilla jäsenmailla. Vuoden 2009 vaaleissa Euroopan parlamenttiin valitaan yhteensä 736 jäsentä, joista Suomesta valittavia 13.

Edustajapaikat jaetaan puolueiden, vaaliliittojen ja valitsijayhdistysten kesken niiden koko maassa yhteensä saamien äänimäärien mukaan noudattaen d'Hondtin menetelmää. Puolue, vaaliliitto tai yhteislista saa ensimmäiseksi vertausluvukseen puolueen, vaaliliiton tai yhteislistan koko äänimäärän. Ryhmittymässä eniten ääniä saanut saa sitten vertausluvukseen ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi tullut puolet puolueen äänimäärästä ja kolmanneksi tullut kolmasosan jne.

Vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset

Eri vuosien vaaleja koskevat vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset on esitetty internetissä StatFin-palvelussa ja perinteisessä Europarlamenttivaalit-paperijulkaisussa.

Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiiriijaon mukaan. Tilastossa on käytetty voimassa olevaa tilastollista kuntaryhmitystä (Tilastokeskus, Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot). Tilastollisessa kuntaryhmityksessä kunnat jaetaan taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin sekä maaseutumaisiin kuntiin. Luokitus perustuu väestölaskentojen yhteydessä kerran viidessä vuodessa tehtyyn taajamarajaukseen ja siitä saatuun tietoon taajamaväestöstä.

1. Kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.
2. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Käytetyt luokitukset

Vaalipiirien nimet europarlamenttivaaleissa 2009 ovat:

1. Helsingin vaalipiiri
2. Uudenmaan vaalipiiri
3. Varsinais-Suomen vaalipiiri
4. Satakunnan vaalipiiri
5. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri
6. Hämeen vaalipiiri
7. Pirkanmaan vaalipiiri
8. Kymen vaalipiiri
9. Etelä-Savon vaalipiiri
10. Pohjois-Savon vaalipiiri
11. Pohjois-Karjalan vaalipiiri
12. Vaasan vaalipiiri
13. Keski-Suomen vaalipiiri
14. Oulun vaalipiiri
15. Lapin vaalipiiri

Europarlamenttivaaleissa Suomi on yhtenä vaalipiirinä. Ehdokkaat ovat ehdokkaina koko maassa ja äänestäjä voi äänestää ketä ehdokasta tahansa. Europarlamenttivaaleissa annetut äänet lasketaan kuitenkin ensivaiheessa vaalipiirikohtaisesti ja sen jälkeen Helsingin vaalipiirilautakunta yhdistää kaikkien vaalipiirien tulokset koko maan tulokseksi.

Tilastokeskuksen kuntaluokitus. Vaalipiiri, kuntaryhmä, kunta, äänestysalue, puolue (puolurekisteriin merkityt), ehdokkaiden ja valittujen ikä, kansalaisuus ja asuinmaa.

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tilastokeskus saa vaalien perusaineiston oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä, jonka teknisen toteuttamisen hoitaa Tieto.

1.3 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös vaalitulokset. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot vaalitulosten tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1756-01).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään, joka koostuu kuudesta osajärjestelmästä. Näitä ovat:

1. Pohjatietojärjestelmä, jossa ovat tiedot mm. vaalipiiri-, kunta-, äänestysaluejaoista sekä vaaliviranomaisista;
2. Äänestyspaikkajärjestelmä (äänestyspaikkarekisteri), jossa ovat tiedot yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista;
3. Äänioikeusjärjestelmä (äänioikeusrekisteri), johon Väestörekisterikeskus poimii tiedot äänioikeutetuista 46. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12;
4. Ehdokasjärjestelmä (ehdokasrekisteri), johon merkitään ehdokkaasta seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero, ammatti, kotikunta, puolue/valitsijayhdistys (jonka ehdokkaana hän on), henkilötunnus;
5. Keskitetty laskentajärjestelmä, johon vaalipiirilautakunnat ja kuntien keskusvaalilautakunnat toimittavat vaalien tulostiedot;
6. Tilasto- ja tietopalvelujärjestelmä, jonka avulla vaalien tulostiedot ja muut tilastotiedot välitetään tiedotusvälineille ja Tilastokeskukselle.

Tilastokeskuksen vaalitietojärjestelmä koostuu neljästä vaalitiedostosta, joita ovat: aluetiedosto, puoluetiedosto, ehdokastiedosto ja ehdokasrekisteri.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vaalitulosten aineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään ja vaaliviranomaisten toimittamiin tietoihin, joita voidaan pitää luotettavana.

4. Tietojen ajantasaisuus ja tarkkuus

Vahvistetut tiedot poikkeavat aina jonkin verran ennakkotulosten luvuista. Vaaliyön jälkeiset 'ennakkotulokset' palvelevat käyttäjiä kunnes saadaan vahvistettu tulos.

Tulokset muuttuvat vahvistetun tuloksen jälkeen kaikilta osin: äänestysalueittain, kunnittain, vaalipiireittäin, puolueittain sekä kaikkien ehdokkaiden ja valittujen saamien äänimäärien suhteen, jolloin jopa heidän keskinäinen järjestyksensä voi muuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Ensimmäinen aineisto eli ennakkotilastot julkaistaan internetissä, StatFin-palvelussa sekä Europarlamenttivaalit-tilastosivulla, mahdollisimman pikaisesti vaaliyöstä alkaen. Kunnittaiset ja

äänestysalueittaiset (vuodesta 2004) vaalitiedot sekä valittujen (vaalipiiritasolla) saamat äänimäärät viedään StatFin-palveluun.

Europarlamenttivaalit-tilastosivulla julkaistaan kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) julkistuksia ja kyseistä vaalia koskevia taulukoita. Toinen aineisto eli lopulliset tiedot toimitetaan Tilastokeskukselle vaalituloksen vahvistamisen jälkeen. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen julkaistaan Internetissä ennakkotilastoja vastaavat vahvistetut tiedot tilastosivulla sekä päivitetään StatFin-palveluun tietokannat.

Europarlamenttivaaleista tuotetaan myös perinteinen paperijulkaisu tai sitä vastaavat taulukot myöhemmin.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Uusi tilastollinen kuntaryhmitys (kaupunkimaiset, taajamamaiset ja maaseutumaiset) otettiin käyttöön vuodesta 1999 alkaen. Sitä aikaisemmin kunnat ryhmiteltiin seuraavasti: kaupungit ja muut kunnat. Vaalien välillä tapahtuneet vaalipiiri- ja kuntamuutokset on huomioitu tilastoissa, joissa on vertailutieto edellisen vaalin tuloksiin.

Europarlamenttivaalit-tilastosivulla esitetään vaalitulostietoja aikasarjataulukkoina ensimmäisistä europarlamenttivaaleista 1996 alkaen. Ennakkotilastot europarlamenttivaaleista on julkaistu internetissä tilastosivulla. StatFin-palvelussa on aikasarja europarlamenttivaaleista alkaen vuodesta 1996 (huom. vuodesta 2004 myös äänestysalueittaiset tiedot). Europarlamenttivaalit-paperijulkaisussa (kts. kohta 5) julkaistaan toistuvina ns. perustaulukot äänestysaktiivisuudesta ja vaalituloksesta kunnittain vaalivuodelta, jossa on vertailutieto edellisestä vaalista. Eri vuosien julkaisuissa on tieto mahdollisista muutoksista edellisiin vaaleihin verrattuna mm. vaalipiiri- ja kuntamuutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys sekä dokumentointi

Oikeusministeriö julkaisee kattavaa yleistietoa eri vaaleista sekä valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja vaalitulostietoja verkkosivuillaan (www.vaalit.fi). Oikeusministeriön julkaisema tilasto ennakkoäänestäneiden osalta poikkeaa Tilastokeskuksen ennakkoäänestäneiden tilastosta, sillä ne määrittellään eri perustein:

- Oikeusministeriö laskee ennakkoäänestäneiden määrän äänioikeutettujen määrästä
- Tilastokeskus laskee ennakkoäänestäneiden määrän kaikkien äänestäneiden määrästä

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen kotisivuilta.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Vaalit 2009

Lisätietoja

Kimmo Moisio 09 1734 3239

Jaana Asikainen 09 1734 3506

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

vaalit@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/europarlamenttivaalit.fi>

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2898 (pdf)
ISBN 978-952-244-062-4 (pdf)